

Richard Brabec
ministr životního prostředí

Praha dne 11. ledna 2021
Č. j.: MZP/2020/110/5801

Vážená paní poslankyně,

dovoluji si Vám zaslat odpověď na Vaši písemnou interpelaci ve věci „Zákaz olova ve střelivu a rybářském olůvku“, která mně byla zaslána dopisem předsedy Poslanecké sněmovny ze dne 15. prosince 2020 (čj. PS2020/021769).

Zákaz olověného brokového střeliva v mokřadech a okolí byl realizován vydáním změny Přílohy XVII nařízení REACH a bude účinný za dva roky od vydání této změny v Úředním věstníku. Konečná podoba tohoto dokumentu vykazuje z pohledu ČR řadu sporných ustanovení, která zmiňujete ve Vašem dopisu. Jedná se zejména o použitou definici mokřadu, zavedení „náravníkových zón“ a použití pojmu „držení olovnatého střeliva“. Během celého legislativního procesu, který trval téměř dva roky, jsme návrhu konzistentně oponovali. Pozice ČR byla vždy konzultována na meziresortní úrovni za účasti ministerstev zemědělství, průmyslu a obchodu, obrany, vnitra a zdravotnictví. Při projednávání na půdě Evropské komise, na zasedáních komitologického výboru REACH Committee, se ČR podařilo na začátku roku 2020 vytvořit blokační menšinu, která až do červnového zasedání REACH Committee bránila přijetí návrhu. Neformální kontakty se zahraničními delegacemi přitom byly velmi obtížné vzhledem k tomu, že od března REACH Committee jednal výhradně v distančním režimu. Na červnovém zasedání REACH Committee však některé země (např. Rakousko, Španělsko, Bulharsko) od negativní pozice odstoupily a Evropská komise se rozhodla vyhlásit hlasování písemnou procedurou. ČR využila svého práva a písemnou proceduru zablokovala. MŽP si vyžádalo bilaterální jednání s Evropskou komisí, které bohužel nevedlo k žádným změnám návrhu. Konečně na distančním zasedání REACH Committee dne 3. 9. 2020 proběhlo hlasování přímo – proti se kromě ČR vyslovila Malta, Slovensko, Maďarsko a Finsko, zdrželo se Bulharsko, Estonsko, Litva a Lotyšsko. Návrh byl předložen Evropskému parlamentu a Evropské radě. I v těchto fázích ČR uplatnila negativní stanovisko (např. na jednání výboru

pro životní prostředí bylo hlasováno o návrhu poslance Ondřeje Knotka na vrácení dokumentu Komisi).

Věřím, že výše uvedené informace jsou dostatečným důkazem, že vláda vždy postupovala plně v souladu s usnesením Poslanecké sněmovny č. 718 ze dne 24. 9. 2019, na jehož plnění se ptáte ve Vaší první otázce. Na otázky č. 2 a 7 se pokusím reagovat společně konstatováním, že povinnosti uložené v aktualizované Příloze XVII nařízení REACH začnou být vymahatelné v lednu 2023. Nařízení platí přímo a nevyžaduje nutně zvláštní adaptační mechanismus, stejně jako kontrola, vymáhání a případné sankcionování povinností uložených nařízením. Základem je současné znění chemického zákona, který kontrolu a vymáhání povinností vyplývajících z nařízení REACH svěřuje České inspekci životního prostředí. Zda bude nutné chemický zákon v této souvislosti upravit, nelze v tuto chvíli se 100% jistotou předjímat – konkrétní realizace bude vyžadovat meziresortní diskusi a právní analýzu; tato činnost bude na MŽP zahájena v nejbližších dnech. Předmětná úprava se přímo týká i zákona o myslivosti, jehož gestorem je Ministerstvo zemědělství, a proto se nemohu zvláště takto krátce po přijetí diskutované změny nařízení REACH vyslovit ani k tomu, zda dojde k nějaké novelizaci tohoto zákona. Je nicméně třeba upozornit, že právě na základě mysliveckého zákona se mohou na pozdější kontrolní činnosti podílet i příslušné orgány v působnosti Ministerstva zemědělství.

Pokud jde o možné sankce ze strany EU, které jsou předmětem Vašeho třetího dotazu, není bohužel rozhodující, zda si změna nařízení REACH vyžádá či nevyžádá úpravu vnitrostátního práva, nařízení je každopádně od chvíle své účinnosti přímo použitelné v libovolné členské zemi EU, a proto může EU sankcionovat i pouhé nevymáhání povinností, v tomto nařízení zakotvených, v praxi. Evropská komise by mohla v takovém případě s ČR zahájit řízení pro porušení povinností podle čl. 258 Smlouvy o fungování EU. Pokud by následně Soudní dvůr EU shledal, že ČR porušila své povinnosti, bude ČR čelit citelným finančním sankcím v řádu milionů EUR.

Možnosti „obranné reakce“ při případném projednávání infringementového řízení pro neplnění práva EU však budou ještě vyžadovat podrobnou analýzu, stejně tak jako zkoumání možnosti obrany cestou soudního podání, na které míří Váš dotaz č. 4. MŽP se samozřejmě bude zabývat i touto problematikou. Smlouva o fungování EU ve svém čl. 263 umožňuje, aby Soudní dvůr EU na základě podané žaloby unijní legislativní akt přezkoumal. V souladu s tímto článkem však Soudní dvůr EU přezkoumá „toliko“ legalitu tohoto legislativního aktu, tedy jestli byla v tomto případě změna nařízení REACH procesně provedena v souladu s právem EU, naopak věcnými argumenty ve prospěch či neprospěch přezkoumávaného právního aktu se Soudní dvůr EU nezabývá.

Pokud jde o Vaše obavy ohledně dalších restrikcí, které naznačujete v otázkách č. 8 – 12, mohu v tuto chvíli uvést, že návrh na zákaz olova v brokovém střelivu mimo mokřady („plošný zákaz“) byl zatím jen neformálně diskutován na REACH Committee, protože v některých

zemích (např. Dánsko, Nizozemsko) již řadu let platí. Komise zřejmě takový návrh připraví, ostatně přijaté znění Přílohy XVII jeho zavedení členskými zeměmi umožňuje. ČR se však vyslovila již na neformální úrovni proti takovému postupu a bude se mu i v budoucnu bránit stejně rezolutně, jako se bránila zatím velmi omezenému zákazu používání olověného brokového střeliva v mokřadech. Jak však ukázal nakonec bohužel úspěšný proces přijímání této poslední restrikce, nelze vyloučit, že navzdory stanovisku ČR bude na evropské úrovni někdy v budoucnu schválen i plošný zákaz olověného brokového střeliva. Příští zasedání REACH Committee se uskuteční 5. 2. 2021 a v předběžné agendě nicméně takový návrh není. Není mi přitom známo žádné jednání plánované na 15. 1. 2021, které zmiňujete ve Vašem dopisu.

Co se týče dopadu na obranné a bezpečnostní složky státu, jenž naznačujete v otázkách č. 5 a 6, domnívám se, že není třeba se jej v dohledné budoucnosti obávat. MŽP v uplynulých letech po meziresortních diskusích jasně deklarovalo, že takové omezení nepřipadá v úvahu. V úplně krajním případě by bylo možné uplatnit požadavek na vynětí z působnosti REACH podle čl. 2 odst. 3 nařízení (obrana státu). Nadto zmíněné složky brokové střelivo nepoužívají, což se týká i sportovních střelců, zejména biatlonu. Brokové sportovní střelnice (skeet, trap) podléhají už ve fázi projektu schvalovacímu řízení, které dbá na potřebnou úroveň ochrany životního prostředí.

S pozdravem

Mgr. Richard Brabec

Vážená paní
Mgr. Jana Černochová
poslankyně
Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR
Praha

Na vědomí

Vážený pan
Mgr. Radek Vondráček
předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR
Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR
Praha